

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 80 fl.
rândul cu litere garmond.

Dela Brașov.

Din raportul ce-l publicăm mai la vale despre decurgerea adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, anticipăm la locul acesta clasică vorbire de deschidere, rostită din partea viceprezidentului „Asociațiunii”, Andreiu Bârseanu. E următoarea:

Onorabilă adunare generală!

Imprejurările, și anume, etatea înaintată și reconveniența venerabilului nostru prezident, au adus cu sine, ca eu să ocup de astădată locul acesta de onoare, pe care l-au ilustrat atâți bărbați distinși ai poporului nostru. Și nu fără sfială, vă mărturisesc, m'am hotărât să pășesc în mijlocul D-voastre, știind, că în locul acesta au stat adineaori fruntași, ca marele arhieru Andreiu Șaguna, eruditul Timoteiu Cipariu, viceprezidentul guvernial Vasile Ladislau Pop, neobositul George Barițiu, și conzilierul aulic Iacob Bologa, ca să nu vorbesc decât de cei răposați.

Numai conștiința datorinței ce mi-s'a impus prin neașteptata, și de bună seamă și nemeritata alegere din anul trecut, m'a îndemnat să fac acest pas, și totodată speranța în indulgența D-voastre și credința, că de astădată, având în vedere insuficiența puterilor mele, nu veți măsura cu măsura, cu care ați fost deprinși până acum.

Doamnelor, domnilor!

Pentru a treiioară se întrunește „Asociațiunea” noastră în adunare generală în Brașov, după un restimp de 23 ani dela întrunirea a doua și de 44 ani dela cea dintâi.

Adunarea din 1883 s'a distins prin hotărîrea înființării școalei civile de fete din Sibiiu, care a adus servicii așa de însemnate societății noastre și care se socotește cu drept cuvânt ca un mărgăritar al instituțiilor noastre școlare. Și mai însemnată însă, atât prin numărul și starea socială a participanților, cât și prin înălțimea problemelor dezbătute, și a entuziasmului ce a dominat într'ansa, a fost adunarea din 1862, ținută tot în localul în care ne aflăm în aceste clipite, sub conducerea nemuritorului episcop, ceva mai târziu prin vrednicia sa arhieriscop și metropolit, Andreiu baron de Șaguna.

N'am apucat să văd cu ochii mei această ilustră adunare, a doua din viața de 45 ani a „Asociațiunii” noastre. După spusele bătrânilor noștri însă, ale căror priviri scapără și acum, când vorbesc de acele momente înălțătoare din trecutul poporului nostru, precum și din descrierea plină de viață a răposatului Al. I. Odobescu, parecă văd înaintea mea acea aleasă întrunire românească din 16—18 Iulie 1862.

În fruntea mesei prezidiale figura măreață a lui Șaguna. Lângă el chipul blând al venerabilului metropolit Alexandru St. Șuluțu, capul bisericii române unite, și în jurul celor doi arhipăstori ai bisericilor române

surori, ca membri ai comitetului noii societăți: învățatul și de toți respectatul canonic Timoteiu Cipariu, cu privirea vie în mijlocul feței delicate, harnicul George Barițiu cu trăsurile feței marcate și cu privirea pătrunzătoare, simpatica figură a protopopului Ioan Popasu, mai târziu episcop al Caransebeșului, fața aspră și rezolută a energicului Axente Severu, răposat acum de curând, figura inteligentă și senină a lui Gavriil Muntean, directorul tinărului gimnaziu român din Brașov, vrednicul doctor Pavel Vasici, colaboratorul lui Barițiu la „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, Bologa, Măcelariu, și ceilalți tovarăși de muncă ai lor. Numai Andreiu Murășianu, heroldul deșteptării noastre naționale, care ar fi meritat să fie și el în această societate aleasă, sta la o parte apatic, cu fruntea plecată la pământ, ca un stăjar trăsmit în mijlocul unui codru plin de viață.

Oaspeți distinși din principatele de curând unite de peste munți, între cari învățatul Aug. Treb Laurian, cântărețul limbei românești George Sion, tinărul profesor Nicol. Ionescu și maestrul scriitor cu chip frumos, Alex. Odobescu, despre care am amintit mai înainte, împodobeau locurile cele mai de frunte din jurul mesei prezidiale. Sala întreagă eră înfășurată de un public ales și numeros, tineri și bătrâni, bărbați și femei, preoți și mireni, săteni și orașeni, dornici a lua parte la o adunare literară și culturală românească, a auzi înțeleptele cuvinte ale conducătorilor neamului și a vedea minunea minunilor, prima expoziție românească de produse agricole și industriale, pusă la cale de spiritul neobosit și invențios al lui George Barițiu.

Eră, cu un cuvânt, o manifestare puternică a vieții românești, încătușată atâta vreme în lanțurile feudalismului și apoi ale unui absolutism aspru de 10 ani, eră ca o câmpie sămănată în timpul primăverii, când după o ploaie călduță parcă vezi firele de smaragd, cum încolțau din ce în ce înaintea ochilor tăi cuprinși de mirare.

Și multe idei frumoase se înfășoară în această memorabilă adunare, multe planuri îndrăznețe, unele poate prea îndrăznețe, se dezbătută, multe probleme grele de rezolvat se aduseră în legătură cu cercul de activitate al tinerei „Asociațiunii”. În genere așteptările față de noua și pe atunci singura însoțire mai mare culturală română din țările de sub coroana Habsburgilor, erau cât se poate de mari. Asociațiunea eră privită ca un fel de vraje, care aveă să delătore în scurtă vreme toate năcazurile și lipsele mult cercatului nostru popor.

Directorul Munteanu în vorbirea sa despre „purizmul limbei române”, cere pe lângă stabilirea ortografiei cu litere latine, ca secțiunea filologică a Asociațiunii să se apuce cât mai cu grabă a compune un dicționar al limbei române, după analogia dicționarului scris și tipărit de academiile cele docte ale

altor națiuni, o problemă care nici astăzi încă nu e rezolvată, deși s'a ocupat serios cu ea altă corporațiune literară română, cu mult mai înaltă, care dispune de alți oameni și de alte mijloace, singura competentă și în stare a face o asemenea lucrare. Cipariu în excelența sa disertațiune despre însemnătatea studiilor filologice pentru cultivarea limbei române și pentru stabilirea ortografiei, de asemenea constată necețitatea adunării materialului pentru un dicționar român, spre care scop propune formarea din partea Asociațiunii a unei biblioteci de cărți vechi românești, tipărite și manuscrise, din timpurile cele mai vechi, până către anul 1700.

La rândul său Barițiu, vorbind despre artele frumoase cu aplicarea lor la cerințele poporului românesc, amintește despre înființarea unei catedre de estetică, iar cavalerul Ioan Pușcariu, pe atunci administratorul comitatului Cetății de baltă, singurul dintre conferențiarii adunării din 1862 care se mai află în viață, arătând însemnătatea documentelor istorice pentru cunoașterea trecutului poporului, îndeamnă pe membrii Asociațiunii să-i dea mână de ajutor pentru întocmirea unui „Album” al familiilor nobile de naționalitate română din monarhie, pe seama căruia și copiasse și studiasse mai bine de o sută diplome nobilitare.

Mai bine se pot vedea însă speranțele ce se puneau în activitatea viitoare a Asociațiunii de vigoarea generațiune de acum 44 de ani din cuvântul de deschidere al prezidentului adunării despre care e vorba.

„Tare cred — zice marele Șaguna către sfârșitul cuvântării sale, — că sub scutul unor asemenea convingeri corecte și principii sănătoase, precum am amintit mai sus (eră vorba de însemnătatea limbii, a graiului, pentru conservarea și înaintarea unui popor), va spori de sigur literatura și cultura poporului român peste toată așteptarea și Asociațiunea va vedea ostenelele sale coronate cu succesul dorit, pentru că nu vor trece multe zeci de ani și vom vedea literatura limbei noastre la asemenea grad de cultură cu al celorlalte limbi culte; școalele și institutele literare, ca unicele mijloace de cultura națiunii, le vom vedea și la noi în stare înfloritoare; vom vedea satele și orașele române regulate și înaintate; nu vor trece multe zeci de ani și vom vedea acolo grădini și holde frumoase cultivate, bogate în pomi fructiferi, unde până ieri-alaltăieri erau numai pâlămide și alte ierburi sălbatice; nu vor trece multe zeci de ani și ne vom bucura văzând economia rațională la plugarii noștri, înflorirea artelor și a tot felul de măestrii la Românii noștri... Pe scurt, nu vor trece multe zeci de ani și națiunea română va fi regenerată și întinerită în puterile sale intelectuale, industriale și materiale, pentru că națiunea este setoasă după cultură și luminare, iar membrii a-

cestei Asociațiunii nu vor cruța nici un sacrificiu, ce ar condiționa un viitor mai fericit și propășirea națională...”

Cred, că acum, când se apropie o jumătate de veac de când s'au rostit aceste inimoase cuvinte, în locul în care ne aflăm este timpul să ne întrebăm, oare implinit s'au măcar în parte așteptările bătrânilor mari, ce au stat la leagănul Asociațiunii noastre, corăspuns-a ea măcar cât de cât menirii sale mărețe și urmat-a calea pe care au îndreptat-o urzitorii ei?

Răspunsul la aceste întrebări, dacă va fi făcut cu destulă obiectivitate și cu oarecare cunoștință de cauză, ne va înlesni cred, a înțelege rostul lucrărilor și tendențelor de acum ale însoțirii noastre, și totodată ne va lumina în privința problemelor ce ar trebui urmărite din partea noastră în viitor.

Cu căutarea acestui răspuns, întrucât se poate face aceasta în câteva minute, să-mi dați voie a mă ocupa în restul vorbirii mele.

Scopul Asociațiunii noastre, dupăcum arată numele ei, este cultivarea literaturii naționale și propagarea culturii în sinul poporului nostru. Deși conceptele, literatură și cultură, sunt deosebite unul de altul, totuși ele sunt deaproape înrudite. Cultura este un concept mai general și cuprinde tot ce a produs omul prin silințele sale, fie pe terenul intelectual sau moral, fie pe cel material, pe când sub literatură înțelegem numai produsele minții omenești exprimate în graiu viu sau în scris, și cu deosebire pe acele, cari au și o formă frumoasă.

Dar literatura este totodată un eflux al culturii; fără un grad oarecare de cultură, ea nici nu se poate închipui. De altă parte însă, ea este și un propagator însemnat al culturii. Popoarele cu o literatură bogată națională de obicei au o cultură însemnată. Cu un cuvânt, ele se influențează una pe alta, și de regulă merg mână în mână, afară de cazul, când la un popor sunt deosebiri prea mari sociale.

Să ne întrebăm acum, făcut-am noi Românii din această țeară vre-un progres în literatură în timpul de 45 ani, de când s'a înființat Asociațiunea, în numele căreia ne-am adunat astăzi aici, și îndeosebi, ce rol a avut însoțirea noastră la mișcarea literară din acest restimp?

Dacă asemănăm mulțimea publicațiilor noastre de astăzi, precum și limba folosită în cele mai multe din ele, cu numărul și graiul celor de acum 50 de ani, în adevăr putem vorbi de un progres literar. De asemenea trebuie să constatăm cu bucurie, că cu deosebire în timpul din urmă, pe terenul literaturii frumoase încă s'au produs și se produc lucrări din ce în ce mai de valoare. Nu stăm însă tot astfel în ceea ce privește literatura științifică. În această privință cred, că pot susține fără a fi desmințit, că puține din lucrările apărute în deceniile din urmă, afară doară de câteva de tot recente, se pot ase-

mână cu serioasele cercetări filologice ale lui Cipariu și chiar cu studiile istorice ale lui Barițiu.

Dar în genere ținuturile noastre, ale celor de dincoace de munți, nu mai au astăzi în literatura românească rolul conducător ce l-au avut pe la sfârșitul veacului al 18-lea și la începutul celui trecut, și aceasta din motive ușoare de înțeles. Literatura este o plantă plapândă, care nu poate prospera decât într'un pământ prielnic și sub un soare dulce, care să-îdea cu drag lumina și căldura de lipsă.

Altfel ea se ofilește, sau își îndreaptă rădăcinile spre altă parte.

Și din nenorocire, literatura noastră nu s'a prea putut bucura în ultima jumătate de veac a ceea ce noi de asemenea condițiuni, și astfel a început a se desvolta în mod natural în altă parte, și este bine că a avut unde se desvolta.

Ce e drept, talente literare s'au ivit și în timpul acesta, căci talentul nu se poate năbuși, dovadă Slavici, Cosbuc, Iosif, dar precum e cunoscut, toți aceștia și alții ca și dânsii, deși nu de însemnătatea lor, nu și-au putut dovedi destoinicia lor aici acasă.

Și mai nefavorabile au fost și sunt însă împrejurările pentru dezvoltarea literaturii noastre științifice. Știința modernă cu înaltele ei ramuri are o mulțime de trebuințe. Ea are lipsă de biblioteci și de arhive bogate, de laboratoare și de colecțiuni, și mai pe sus de toate de institute înalte de învățământ, tot condițiuni, cari nouă, Românii din această țară, ne lipsesc cu desăvârșire. De aceea este și ușor de înțeles, că oamenii de știință, înțeleg cu deosebire pe aceia, cari s'ar ocupa cu știința în senz național, și anume, mai cu seamă cu cercetările istorice și lingvistice, sunt la noi adevărați corbi albi, și cele mai multe din lucrările lor, cu puține excepțiuni, poartă timbrul diletantismului.

Cu un cuvânt, literatura noastră a Românilor de dincoace de munți a făcut în decenile din urmă oarecare progres, dar nici pe departe astfel, precum ar fi putut face, dacă s'ar fi bucurat de condițiuni de dezvoltare mai favorabile.

Dar chiar și față cu puținul acesta ce s'a putut face, Asociațiunea noastră a avut un rol de tot modest. Aproape întreaga ei activitate literară în timpul de 45 de ani de când există s'a mărginit la publicarea foaiei „Transilvania”, care sub conducerea lui G. Barițiu cuprindea adeseori documente istorice de oarecare însemnătate, la premiarea tractatului „Flora phanerogamă din districtul Năsăudului” de răposatul Florian Porcius, la scoaterea la iveală a datelor istorice privitoare la familiile nobile române, de cavaler Ioan Pușcariu, a unei colecțiuni de povești populare de răposatul I. Pop Reteganul, și acum de curând a unei bune culegeri de balade populare din Banat, publicată în „Biblioteca populară”. Afară de aceea, sub ocrotirea Asociațiunii, deși fără nici o jertfă materială din partea ei, s'a publicat în anii trecuți Enciclopedia română, care cu toate că e o lucrare de popularizare, totuși cuprinde mulți articoli de valoare literară științifică.

Cam puțin pentru timpul de 45 ani, — va fi aplicat a observa cineva. Dar observarea aceasta o va preface în obiecțiuni numai acela, care nu-și dă seama de modul de organizare și de mijloacele materiale de cari dispune însoțirea noastră. Asociațiunea nu este o academie, o societate de oameni

învățați, ci numai o însoțire de oameni doritori de învățătură.

Membru al ei poate fi ori care Român cu tragere de inimă pentru înaintarea poporului său, care plătește o anumită cotizațiune anuală, iar comitetul ei este o corporațiune curat administrativă, compusă din oameni cu diferite ocupațiuni, cari jertfesc în dar, aproape toți, munca și timpul ce le prisosește, pentru chivernisirea conștientă a denariului obștesc și pentru buna întrebuințare a lui. De altă parte Asociațiunea noastră a dispus și dispune încă și astăzi de prea puține mijloace materiale ca să poată duce la îndeplinire lucrări de știință așa grele și costisitoare, ca cele luate în vedere în adunarea generală din anul 1862. Și cu toate secțiunile literare științifice ce s'au înființat în timpul din urmă, deși aș voi bucuros se fiu proroc mincinos, că Asociațiunea noastră nu va putea rezolva nici de aici înainte într'un viitor ce se poate prevedea probleme așa grele științifice, ea va rămâne aceea ce a fost și până acum, anume: *O societate pentru lăfirea luminii în straturile cele mari ale poporului, o însoțire pentru popularizarea științei și pentru creșterea sentimentelor bune; cu alte cuvinte, ea nu va face literatură și știință, ci numai va sprigini literatura și știința.*

Să vedem acum, cum și-a îndeplinit Asociațiunea chemarea sa în această privință? Ce a făcut ea în timpul de 45 ani, de când viază, pentru cultura poporului nostru? Deși problema aceasta a doua ce și-o alesese Asociațiunea era mai ușoară de înțeles și de urmărit, totuși conducătorii societății noastre întâmpinată la deslegarea ei greutăți destul de însemnate. Anume, trebuințele poporului nostru scăpat abia de două decenii din lanțurile iobăgiei erau leghion, iar mijloacele de cari dispunea noua însoțire culturală, erau de tot măsurate.

Ce eră de făcut mai întâiu și mai întâiu? Să se înființeze școli pentru luminarea nemijlocită a poporului, s'au să se trimită tineri si-litori la școlile din străinătate, ca întorcându-se acasă înzestrați cu cunoștințe, să se facă tot atâția apostoli ai poporului lor? Să se dea toată atențiunea țărânimii noastre, care formă atunci ca și acum temelia poporului nostru, sau să se încerce crearea unei clase mijlocii de meseriași și neguțători, de care înainte de aceasta cu 40—50 de ani eram și mai lipsiți decât astăzi? Să se adune pe seama poporului cărțile care erau tipărite de mai înainte, s'au să se încerce a se scrie și a se tipări o seamă de cărțile nouă, mai potrivite împrejurărilor decât cele de până acum? Și toate acestea aveau să fie făcute, nu din prisos, ci din sărăcie, căci de ex. în anul 1875 întreagă averea Asociațiunii încă nu ajunsese la suma de 80,000 fl.

Conducătorii Asociațiunii noastre au încercat toate aceste căi și cele mai multe din încercările lor n'au rămas fără rezultat. La început ei au jertfit sume însemnate, aproape toate mijloacele de cari dispuneau, pentru ajutorarea tinerilor lipsiți, cari studiau la școalele medii și superioare, din cari sperau să facă cu timpul luminători și povăzitori ai poporului. Mai târziu, după ce prin dragostea de neam și prin spiritul de jertfă al mai multor mecenai ai poporului nostru se făcuseră mai multe fundațiuni pe seama tineretului dela școli, fruntașii Asociațiunii noastre își îndreptară privirile lor asupra clasei

mijlocii, dând ajutoare ucenicilor dela meserii și elevilor dela școalele de negoț. După aceea, pornind dela convingerea corectă, că numai prin mame bune se poate forma un popor destoinic de viață, înființară cu mari jertfe școala de fete, despre care am vorbit mai înainte.

În același timp ei încercară a se pune în legătură nemijlocită cu masele cele mari ale poporului, ceea ce și izbutiră cu timpul, prin mijlocirea despărțămintelor și a agenturilor comunale, și a-l îndemna pe omul din popor cu sfatul și cu pilda a-și cultiva mai bine țărinele sale, a-și îngriji mai bine vitele, a-și păstra portul și obiceiurile cele bune, și a-și îngriji sănătatea. Afară de expozițiunea din Brașov din anul 1862 conducătorii Asociațiunii mai întocmiră pe cea din anul 1881 și pe cea din anul trecut din Sibiu, prin care s'a inaugurat muzeul istoric și etnografic, și prin aceasta îndemnă pe fruntașii din multe părți să întocmească și ei, cu prilejul adunărilor despărțămintelor, expozițiuni mai mici comunale și chiar și regionale.

Cu deosebire de vre-o 7—8 ani încoace se observă în sinul societății noastre o mișcare îmbucurătoare în lucrarea pentru luminarea și îndrumarea spre cele bune a straturilor celor mari ale poporului. Despărțămintele Asociațiunii nu mai sunt niște cadre fără ostași, niște simple birouri pentru încasarea taxelor dela membri, ci cele mai multe dintre ele se întrec unele cu altele în înființarea de biblioteci populare și în ținerea prelegerilor pentru popor, fiecare din ele caută să atragă masele pentru cauza cea mare a culturii naționale și să deștepte în ele dragostea pentru cartea românească. Și dacă astăzi în multe locuri poți vedea Dumineca și sârbătoarea țărani de ai noștri strânși la un loc și ascultând cu băgare de seamă pe unul dintre ei, care cetește din vre-o gazetă sau din vre-o carte populară, sau de-i vei afla întruniți în biserică sau în școală, ca să asculte la cuvintele îndemnătoare spre bine, la povețele practice ale preotului și învățătorului, și dând cârciuma cu totul uiturii, o parte din merit o are Asociațiunea noastră. Numele de Asociațiune nu mai ieste astăzi o vorbă fără înțeles înaintea omului nostru din popor, ci Asociațiunea este privită în cele mai multe părți ca o mamă bună, care caută să atragă la sinul său iubitor pe toți fiii săi și la care cu toții privesc cu încredere și iubire.

Sucesul acesta obținut prin o lucrare statornică numai de câțiva ani de zile să ne servească ca îndrumare pentru viitor. Să ne apropiem tot mai mult de omul din popor, să căutăm a-i cunoaște firea și aplicările, să-l luminăm cu toate mijloacele culturale moderne, să-i ușurăm năcazurile și să-l îmbărbătam. Să-l legăm de noi cu lanțul puternic al culturii naționale și astfel să facem din întreg poporul nostru o cetate tare, care să fie în stare a rezista la ori și ce atac. Lucrând astfel cu stăruință sub stindardul Asociațiunii, care poartă deviza: *literatura și cultura* poporului român, ne facem numai o datorie către noi înșine și dăm dovadă, că suntem un popor conștiu de sine și vrednic de viață.

Având deplină nădejde că vom și lucra astfel fiecare pentru sine și toți împreună, și așa vom împlini așteptările înaintașilor noștri, cari au întemeiat Asociațiunea cu speranțe așa de mari, declar adunarea generală de deschisă.

Adunarea generală a „Asociațiunii”.

— Raport special. —

Brașov, 23 Septembrie n.

Impresiile pe cari mi le-am câștigat în aceste zile de sârbătoare petrecute în Brașov, unde, cum se știe, s'a ținut, acum a treia oară, adunarea generală a „Asociațiunii” noastre, le comunic cetitorilor ziarului acestuia în următoarele puține cuvinte: *a fost o adunare strălucită.* Și splendoarea i-a dat-o, nu numai publicul numărös, care a asistat la serbările acestea culturale naționale din Brașov, ci mai ales faptul, că acest numărös public a fost și ales, astfel, că se poate spune, că la Brașov a fost întrunită de astă dată *elita* clasei noastre înțelepte, astăzi destul de numărösă.

Semn învederat, că față de „Asociațiunea” noastră se manifestă din toate părțile *interesul* care trebuie să i-se poarte, și care singur poate să-i dea îndreptățirea de a fi, de a exista, pentru a-și împlini misiunea ce o așteaptă.

Premiând acestea, dau acum cetitorilor ziarului acestuia următoarele informațiuni exacte despre cele întâmplate în Brașov în zilele din urmă.

Primirea comitetului central.

Joi, cu trenul de dimineața, au plecat din Sibiu, pentru a lua parte la adunarea generală a „Asociațiunii”, dintre membrii comitetului central domnii: Parteniu Cosma, Dr. Liviu de Leményi, Nicolae Ivan, Ioan Papiu, Dr. Ilie Beu, Dr. Vasile Bologa, cu doamna, apoi secretarul „Asociațiunii”, dl Tăslăvanu, cu doamna, cassariul Ioan Vătășanu, cu doamna, Dr. George Proca, cu doamna, T. V. Păcățian, cu doamna, d-șoara Leményi, etc. La gara din Copșa societatea s'a înmulțit cu persoane ilustre, ca dl George Pop de Băsești, deputații Dr. T. Mihályi și Dr. Alexandru Vaida Voevod, Dr. Ciuta, și alții, cari veneau de către Cluj, și făceau același drum, la Brașov, pentru a participa la serbările culturale românești.

La orele două și ceva a sosit trenul îndesat de lume românească în gara din Brașov. La gară aglomerație mare. Numeros și ales public românesc, domni și dame, eșise întru întâmpinarea comitetului central al „Asociațiunii”. Oaspeții sosiți au ureat trăsurile, și un frumos convoi s'a pornit dela gară spre oraș, în frunte cu automobilul dlui P. Popoviciu, și cu doi poliști călare.

Convoitul s'a oprit în fața gimnaziului nostru din Brașov, unde conform hotărârii luate din partea comitetului aranjator local aveau să se facă primirea oficială a comitetului central.

Acți iarăși lame multă. De pe treptele dela intrarea în acest frumos edificiu, împodobit cu verdeață, domnul profesor Nicolae Bogdan salută oaspeții, și în special comitetul central, într'o cuvântare călduroasă, în care a făcut comparație între împrejurările de astăzi și acelea cari existau în Brașov când s'au ținut celelalte adunări generale ale „Asociațiunii”, la 1862 și 1883. Oamenii sunt astăzi alții, dar sunt stăpâniți de aceeași iubire față de cultura națională română, ca cei din trecut. Urează un bun sosit comitetului central și oaspeților, în numele Brașovenilor.

Răspunde cu multă însuflețire dl asesor conzistorial Nicolae Ivan, membru în comitetul central, aducându-și aminte de marele Șoguna, care acum 44 de ani tot aici în Brașov a chemat sub steagul culturii românești pe toți Românii cu sentimente bune.

Au urmat apoi încautirările oaspeților.

Sara de cunoștință.

Obicinuita primă întâlnire, sara de cunoștință, s'a ținut în sala dela *Gewerbe-Verein*. A participat lume multă. La masa din frunte au ocupat loc fruntașii neamului, iar la o masă lungă de alături *tinerimea*, reprezentată foarte bine. Mulți oaspeți din România.

La momentul dat domnul Dr. Nicolae Vecerdea, dirigentul filialei „Albina”, salută de bunăsimire oaspeții întruniți la

praznicul cultural al poporului român din patria aceasta. Schitează frumos misiunea culturală a „Asociațiunii”. Amintește de acțiunea culturală a dlui Nicolae Iorga, profesor universitar în București, acest apostol neobosit al culturii generale românești, și apoi de Octavian Goga, marele nostru poet, care s'a ridicat deodată pe orizontul literaturii române la o înălțime de necrezut. În momentele acestea intră în sală dl Iorga și e primit cu o ploaie de aplauze și cu zgomotoase aclamări. După potolirea lor oratorul continuă, și în urmă închină întru sănătatea oaspeților și a comitetului central al „Asociațiunii”.

A mai vorbit apoi frumos dl Augustin Paul, redactor la „Gazeta Transilvaniei”, salutând pe cei veniți să participe la adunarea generală a „Asociațiunii”, în numele presei române, care a fost zămisliță tot aici, în Brașov, unde a fost scoasă prima gazetă românească.

Publicul voia să audă și pe dl Iorga, dar domnul Iorga n'a vorbit.

Pe la orele 11 lumea a început a se retrage la locuințele puse la dispoziție cu multă afabilitate din partea Brașovenilor.

Serviciul divin.

Vineri dimineața la orele 9 s'a ținut serviciu divin în biserica Sfântului Nicolae din Scheiu. A oficiat dl protopresbiter Vasile Voinea, asistat de domnul paroh Dr. Vasile Saftu. Biserica era îndesată de lume aleasă românească. A cântat frumos corul mixt al dlui Dima, iar după liturghie s'a oficiat parastas pentru membrii decedați ai „Asociațiunii”. Sub întregul decurs al serviciului divin s'au dat salve de treasuri.

Sedința primă.

La orele 11 publicul începe a se aduna în sala mare a gimnaziului românesc, decorată cu verdeață. În curând se umple în înțelesul strict al cuvântului. Galeria e asemenea plină de dame.

La 11 și jumătate membrii comitetului central ocupă loc la masa prezidențială, iar domnul vice-prezident al Asociațiunii, Andrei Bărcănu, deschide adunarea cu clasică vorbire, ale cărei frumseți lasă să le guste și cetitorii cari n'au avut fericirea de a o putea asculta, comunicându-li-o în întregime. (O dăm la loc de frunte în numărul de azi al ziarului nostru. Red.)

După terminare, vorbirea a fost acoperită de aplauze furtunoase, iar oratorul a fost viu felicitat din toate părțile pentru delicioasele momente de cari a împărțit pe cei prezenți.

A vorbit apoi parohul Dr. Vasile Saftu, care a salutat adunarea în numele Brașovenilor, într-o cuvântare foarte avântată și răsplătită cu aplauze meritate.

În urmă vorbește domnul Virgil Onișiu, ca reprezentant al „Societății pentru fond de teatru român”. Dorește societății mame, „Asociațiunii”, izbândă cât mai grabnică și promite, că societatea fică, va merge pe calea ce i-o va indica mama. Termină cu: „La anul și la mulți ani”.

Prezidentul Bărcănu răspunde. Mulțamește preotului Dr. Saftu pentru frumoasele cuvinte de salutare și mulțamește domnului Onișiu pentru salutul soriorei mai mici, care din an în an se face tot mai mare și mai frumoasă. Dorește, ca și „Societatea pentru fond de teatru” să-și vadă realizate cât mai curând idealele sale.

Se intră acum în ordinea de zi. Se stabilește întâi lista reprezentanților din singuraticile despărțăminte. Prezidentul își exprimă dorința, ca pe viitor să fie reprezentate la adunarea generală toate despărțămintele.

Domnul Bărcănu cetește apoi scrisoarea domnului Dr. Alexandru Mocsonyi, prezidentul de onoare al „Asociațiunii”, care cu regrete îi împărtășește, că din motive de sănătate nu poate să participe la adunare, unde ar fi venit atât de cu drag.

Adunarea aclamează viu pe domnul Mocsonyi.

Se cetește în urmă telegramele sosite de la Viena, Sibiu, Deva, Hunedoara, Bistrița, Șimleu, Năsăud, etc, iar cuprinsul lor se ia cu plăcere la cunoștință.

Urmează la rând raportul general al comitetului central către adunarea generală, care conform uzului din trecut se consideră cetit, și apoi se trece la alegerea comisiunilor.

Domnul Dr. Nicolae Văcăreanu propune și adunarea generală alege:

a) în comisiunea pentru cenzurarea raportului general al comitetului central către adunare pe domnii: George Pop de Băsești, Vasile Damian, Dr. Vasile Saftu, Dr. Aurel Cosma și Vasile Goldiș.

b) în comisiunea pentru cenzurarea socotelilor și a bugetului pe domnii Dr. Teodor Mihályi, Dr. Nicolae Comșa și Ioan I. Lăpădatu.

c) în comisiunea pentru inscrierea de membri noi pe domnii: Ioan Pricu, George Vătășan și Ioan Petroviciu.

Prezidentul mai comunică, cumcă propuneri din afară au intrat două la comitetul central, făcute din partea preoților Raca și Tatu, cari se predau comisiunii de sub a).

Fiind ordinea de zi exhaustivă, ședința se încheie la orele 12 și jumătate.

Banchetul.

Membrii comitetului central având să facă mai multe vizite, banchetul pus pe ora unu abia s'a putut începe la orele 2 și jumătate. S'a dat la restaurantul dela „Casa de tir”. Au participat cam la 300 de persoane, domni și dame.

La friptură s'a început șirul toastelor. Întâi a toastat dl Andrei Bărcănu, care a prezidat banchetul, pentru Maiestatea Sa împăratul și regele nostru. Toastul a fost ascultat în picioare. Advocatul Damian a toastat apoi pentru membrii comitetului central, iar domnul Dr. Văcăreanu pentru reprezentanții autorităților administrative, vice-comitele comitatului Brașov, Dr. Jekel, și senatorul Alesius, locțiitor de primar.

Vice-comitele Dr. Jekel răspunde, mulțamind pentru salutul adresat. A început ungurește, și a continuat în limba germană. Ridică paharul pentru prosperarea „Asociațiunii”, care urmărește scopuri frumoase, — promovarea literaturii și a culturii.

Foarte frumos a vorbit apoi dl senator Alesius. A început românește și a continuat nemțește.

A amintit de Șaguna și de Șuluțu, marii arhierii români cari au dat naștere „Asociațiunii”. Spune, că precum Göthe și Schiller nu e numai al Germanilor, ci și al celorlalte neamuri, așa și Alexandri, Eminescu, Coșbuc, Goga, nu e numai al Românilor, ci și al Nemților. Vorbește de baronul Bruckenthal, care a fost protectorul lui George Lazaru, întemeietorul culturii naționale în România. Laudă însușirile bune ale poporului român, element de ordine și de muncă, și termină închinând întru memoria marilor arhierii români Șaguna și Șuluțu.

Efect covârșitor a avut apoi toastul dlui deputat Dr. Alex. Vaida-Voevod, care a închinat paharul pentru viitorul poporului român, iemelia noastră.

Domnul Dr. Iosif Blaga a toastat pentru femeile române, dl Dr. Ilie Beu pentru fruntașii Brașoveni, cari au aranjat frumoasele sărbări, iar Dr. V. Softu toastează pentru oaspeții din România, frații nostri, suflet din sufletul nostru.

Răspunde dl N. Iorga. Nici nu s'a sculat bine și potop de aplauze izbucnesc în sală. Domnul Iorga se miră că e aplaudat înainte, fără să știe cei ce-l aplaudă, că ce va vorbi și cum va vorbi. Pentru că nu e prea bun vorbitor. Nu cunoaște Român din regat și Român de altundeva, ci cunoaște numai un suflet românesc, care a trecut prin trei vârste. Una când era în leagăn și țipa, dar când era ascultat, când nu era. Sufletul nostru nu avea atunci deplinătatea de astăzi. A venit apoi vârsta a doua. Am început a umbla, dar conduși de alții, cărora trebuie să le fim recunoscători. Acum am intrat în vârstă a treia, dar totodată și într-o criză, pentru că nu toți cunoaștem drumul și nu toți ne cunoaștem puterile. Avem trebuință de mintea noastră întreagă, pentru că eșim din criză. Unii cred în sufletul românesc, alții nu cred. Ceice nu

cred sunt în rătăcire, căci trebuie să avem credința în puterea sufletului nostru. Cu acestia, cari cred în puterea de viață a sufletului românesc, e dl Iorga, și acestora le ofere întreaga sa inimă și viață.

Clasicul și românescul discurs a fost acoperit de aplauze cari nu mai voiau să iee sfârșit.

Domnul Andrei Bărcănu sub impresiunea frumoaselor cuvinte ale dlui Iorga ridică masa, și propune, ca publicul să meargă acum în mijlocul poporului, adunat înaintea gimnaziului la o petrecere populară. Era la orele patru.

Petrecere populară.

Mii de oameni se aflau adunați pe locul liber din fața gimnaziului. Părechi de feciori și fete din comunele din țara Bărcănu, cari s'au produs cu jocurile lor naționale. Petrecerea au deschis-o junii din Brașov cu hora lor tradițională și cu aruncarea buzduganului. S'au produs apoi pe rând ceilalți. Petrecerea, nu prea favorizată de vreme bună, pentru că din când în când cădea câte o ploaie caldă și mărunță, a ținut până la orele 6, când apoi fanfarele proprii ale celor din comunele Râșnov, Tohan și Feldioara, au traversat stradele, cântând marșuri naționale.

Concertul.

Încheierea zilei s'a făcut cu concertul dat în sala „Redutei” de corul dlui Dima. A fost o prestațiune de cea mai desăvârșită perfecție. O seară delicioasă, de care își vor aduce aminte multă vreme cei ce au avut fericirea a asista la acest clasic concert. Corul domnului Dima era compus din 44 domnișoare îmbrăcate în alb, 33 domni și 28 membri ai capelei orașenești din Brașov.

Programul executat fără întrerupere a fost următorul:

1. Patru cântece pentru cor mixt: a) *Trecuți valea*, de I. Mureșianu, b) *Stancuța*, de G. Muzicescu, c) *Nevasta care iubește*, de G. Muzicescu și d) *Cireșile* de D. Popovici (Piesa dir. urmă a trebuit să fie bizată).
2. *Vrăjitoarea*, scenă dramatică pentru solo de alt, cor de bărbați și orhestră, de C. Grammann.
3. *Mama lui Ștefan cel Mare*, baladă pentru soli, cor mixt și orhestră, de G. Dima.
4. *Cântecul sorții*, pentru cor mixt și orhestră de I. Brahms și
5. *Hora*, piesă de concert pentru cor mixt și orhestră de G. Dima.

Punctele de forță au fost cele de sub 2. și 3 și mai ales cel de sub 3. Solurile de alt le-a cântat în ambele doamna Maria Dima, iar cel de bariton în Mama lui Ștefan cel Mare domnul Dimitrie Popovici, directorul conservatorului din București, bine cunoscut publicului sibiian.

Concertul s'a terminat la orele 10, și apoi s'a început dansul, care a ținut până dimineața. (Va urma).

NOUȚĂȚI.

Sibiienii în București. Am primit ieri seară din București următoarea telegramă: Primul concert al reuniunii de muzică din Sibiu, dat în sala Ateneului, a avut un succes splendid. Lumea era ca fermecată. S'au adus entuziaște ovațiuni coriștilor și dirigentului Kirchner. Concertul s'a dat Sâmbătă seara.

Pretinția cehă-maghiară. Se scrie din Praga, că zilele trecute a ținut acolo ședință comitetul executiv al partidului Cehilor-bătrâni și a făcut constatarea, că știrile despre o apropiere între Cehi și Maghiari au fost lansate în presă de unii oameni singuratici înainte de vreme, fără nici o pregătire, și că ideea apropierei între Cehi și Maghiari acum nu e actuală și nu are nici o importanță. Va să zică Cehii se lapădă de alianța atât de mult trimbită din parte maghiară.

Generalul Dorosevski, membru al judecătoriei marțiale din Varșovia a fost omorât în trăsură, pe stradă, cu pușcături de revolver. Ucigașul a fugit și n'a putut fi prins.

Confiscare. Ziarul croat „Hrvatska” din Zagreb a fost confiscat în una din zi-

lele trecute din motivul, că a publicat un articol ofenzător la adresa moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, care luând parte în locul Maiestății Sale la manevrele din Dalmatia a vorbit cu delegațiunile, pe cari le-a primit în audiență, nemțește și italienește, iar croatește — nu. Câtă supărare pentru puțin lucru!

Urmasul lui Trepov. În locul decedatului Trepov a fost numit generalul Dedjulin, comandant al palatului împăralesc din Petersburg, — până aci comandant suprem al jandarmeriei rusești.

Domnul Nicolae Iorga ne scrie referitor la notița din numărul 97 intitulată *Incident la festival* următoarele: Nici o parte din public n'a întâmpinat cu fluierături protestarea mea, că o societate săsească din București, fără steag, fără pancartă, fără cocardă, fără recomandatie proprie a cântat la un loc în cea mai românească sărbare ce au văzut Bucureștii un cântec de petrecere săsesc și un imn către Rege, unul lângă altul. S'a fluierat și huiduit tiarăul ce se ridicase spre a mă desaproba. N. Iorga.

† Emilia Iacob n. Covaciu, soția preotului gr. or. Romul Iacob din Gurasada, după grele și îndelungate suferințe a decedat Miercuri în 6/19 Septembrie a. c. la 4½ ore p. m. în etate de 29 ani și în anul al 14-lea al fericitei căsătorii. Odeplânge soțul întristat și trei orfani minorenți.

Dispoziție reprobabilă. Superioritatea școlară din Germania a luat măsuri, ca acei copii de neam polon, cari nu voiesc să învețe religia în limba germană, ci pretind să li-se deie manuale de religie în limba lor maternă, în limba polonă, să fie pedepsiți în viitor cu arest. N'ar fi oare mai uman, dacă li-s'ar împlini dorința?

Alegere de învățător. Duminecă în 3/16 Sept. a. c. s'a făcut alegerea de învățător la școala confesională română din Noerichiu (com. Sibiu) sub prezidiul domnului protoprezbiter Ioachim Muntean. Dintre 4 concurenți și din 47 voturi date, a întrunit Ilie Bunea 27 voturi, iar Augustin Tichindelean 20 voturi. Ilie Bunea a fost proclamat ales.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, în ședința sa din 20 c. a hotărât între altele, ca *expoziția de copii*, prima de acest fel la noi, să se țină Duminecă la 14 Oct. n. c., în frunțașă comună Apoldul-român. Se admit deocamdată numai copii din Apoldul-rom. cu vârsta dela 6 luni până la 6 ani. Premii se împart în valoare de 200 cor., datorite de particulari și de Reuniune (fondul expozițiilor). Premiile se împart în libele de depuneri ale „Căseii de păstrare din Săliște” pe lângă câte o „casetă de economizare” (crutare). În juriu intră toți medicii români din comitat, având de prezident și de raportor câte un medic ales din sânul lor. Copiii premiați se vor cântări, măsura și fotografia. Discursuri se vor ține despre tuberculoză și în legătură cu aceasta despre ce să se facă pe sate în cauze sanitare și o a doua despre sufletul copilului. În legătură aflăm, că corpul didactic din Apold se pregătește a da expoziției caracterul unei sărbări pentru poporațiunea de acolo și pentru oaspeții, ce vor participa.

Tot în aceeași ședință s'a stabilit programul *expoziției de vite de prăsilă* (a 16-a), ce se va ține la 21 Oct. în Săsciori. — S'au luat dispoziții pentru tipărirea tractatului despre *cultura viilor*, datorit învățătorului Nic. Iosif din Aciliu. — Raportul de tot interesant al dlui C. Herța, șef contabil în Săliște, totodată revizor general al însoțirilor de credit sistem Reiffeisen, despre frumoasele progrese, ce le fac însoțirile noastre, s'a luat cu mulțumită la cunoștință. — La fine, comitetul a luat în primire portretele în ulei ale binemeritaților dui Eugen Brote întemeietor și membru onor al Reuniunii și al mult regretatului Dr. D. P. Barcianu fost vice-prezident al ei, portrete procurate din darurile făcute fondului portretelor bărbăților binemeritați ai Reuniunii.

„Silvania”, banca din Șimleu își ridică capitalul social dela 300 mii cor. la 600 mii cor., spre care scop a convocat adunare generală pe 18 Oct.

Prăvălie românească în Fiume. Dl F. A. Degan, comerciant român s'a deschis prăvălie în Fiume pentru import de cafea, teă, ciocoladă, pești, urez, uleiuri și tot felul de delicatose. Apelează deci la toți Românii de bine ca să-i sprijinească întreprinderea, garantându-le serviciu bun și prompt.

Nr. 184 1906

[239] 1—3

Concurs

Pentru întregirea a trei posturi de învățători vacante dela școlile primare gr. or. române din Brașov, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Concurenții își vor adresa petițiile lor Eforiei școlilor centrale gr. or. române din Brașov și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi că sunt Români de confesiunea gr. or.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat medical, că sunt deplin să-nătoși.

4. Revers, că se va conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești școlare și regulamentelor în vigoare și la caz, că Eforia școlară va pretinde, se deobligă a propune și la celelalte școli, cari stau sub administrația Eforiei.

5. Atestat de calificare învățătoresc, eventual și alte documente recomandatoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt: Pentru învățători în timpul serviciului de provizori, salar anual de 1000 coroane, fără alte emolumente și dela ocuparea definitivă a postului de învățător ordinar salar anual de 1200 coroane, cinci cuincenii de câte 120 cor. și bani de cuartir 240 coroane, dreptul de penziune au să și-l reguleze la stat, în fine în timpul de serviciu ca învățător suplent 800 cor. fără alte emolumente.

Brașov, în 14 August 1906.

**Eforia școlilor centrale
române din Brașov.**

Nr. 475—1906

[236] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului nou de învățător ce se înființează în comuna Hădărau, protopresbiteratul Lupșa, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt: salar 600 coroane, solvabil din repartitie 300 cor. și ajutor promis de stat 300 cor.; locuință în edificiul școlii și lemnele de foc.

Cuincenalele se socotesc conform normelor în vigoare a bisericii noastre.

Fiitorul învățător e dator a instrui elevii și în cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică în Dumineci și sărbători. Putând înființa cor bisericesc cu adulții, va primi pentru aceasta deosebită remunerație dela comitat.

Petițiunile înzestrate cu documentele necesare sunt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, având petenții a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare și în biserică, spre a cânta și face cunoștință și cu poporul.

La acest post pot concura și învățătorii cari de prezent sunt în funcțiune învățătoarească.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Ofenbaia, 19 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tr.

tului Lupșa.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 497—1906

[238] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea învățător la școala poporală confesională gr. or. română din Viștea-superioară în protopresbiteratul gr. or. al Avrighului, se scrie prin aceasta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt salarul anual de 600 cor., cuartir și trei stângini de lemne în natură.

Doritorii de a ocupa acest post să și aștearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr. or. în Avrigh (posta Avrigh, Felek Szabványtervező) până la termenul sus-indicat.

Dintre concurenți vor fi preferiți cei cu cunoștințe muzicale, capabili de a forma un cor cu școlari și adulți, cei cu cunoștințe din industria de casă și ceice au participat la vreun curs de economie pentru înființarea școlii de repetiție economică, pentru cari va avea o remunerație deosebită.

Avrigh 29, August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Căndea
protopresbiter.

Nr. 237—1906 of. ppresb.

[229] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de cl. a III-a Gostila, pe baza ordinului venerabilului Conzistor Arhidiecezan din 8 August 1906 Nr. 7209 B., prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela prima aparițiune a acestui concurs în „Telegraful Român“.

Dotățiunea împreună cu acest post

este cea fasonată în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a așterne rugărilor lor, instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis și sub durată termenului concursual a se prezenta în biserică din această parohie spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta și a se face cunoscut poporului.

Deș, 28 August, 1906.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Deș, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 485—1906

[232] 2—3

Concurs repetiț.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia Lunca, protopresbiteratul Lupșei, pe baza rezoluțiunii conzistorului arhid. dtto 8 August a. c. Nr. 7333 Bis. 1906, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post

de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa postul au a și

înainta cererile înzestrate cu documentele

recerate subscrisului oficiu protopresbiteral

în termenul deschis, având a se prezenta

înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă ori

sărbătoare pentru a cânta, respective a ce-

lebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Ofenbaia, 25 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or al tractului Lupșa.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 812

[233] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din Ruși, protopresbiteratul Sibiiului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele: 600 cor., 300 cor. dela stat, 300 cor. dela popor, cuartir și lemne pentru încălzit și grădina pentru legumi.

Reflecții la acest post vor avea a și așterne suplicele de concurs instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresb.

Primul cuincenal se va computa după cinci ani de serviciu impliniți în această comună.

Sibiiu 2 Septembrie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresb.

Nr. 127—1906 of. par.

[231] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător dela școala gr. or. română din Poiana-Blenchi, protopresbiteratul Deș, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar anual 600 cor., din care 240 cor. din repartitie dela parohieni, iar 360 coroane întregire din ajutorul de stat, cuartir liber în edificiul școlar, folosința a 1/4 iugăr din grădina școlară, lemnele necesare de foc din pădurea urbarială, despre a căror transportare înălțur învătătorul are să se îngrijască.

Cuincenalele sunt asigurate din ajutorul de stat.

Învățătorul ales se îndatorează a instrui elevii în cântările bisericești și a cânta cu ei în Dumineci și sărbători în corul bisericii și a propune în școala de repetiție.

La acest post pot reflecta concurenții din alte protopresbiterate străine.

Aspirații au a și înainta rugărilor la oficiul protopresbiteral Deș, instruite conform normelor preserise și a se prezenta în biserică de aici spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Comitetul parohial gr. or. român.

Poiana-Blenchi, la 27 August 1906.

Ioan Buzura

Ioan Bumb

prezident.

notar.

Nr. 239—1906 of. ppresb. Văzut.

Deș, 30 August 1906.

Teodor Herman
protopresb. gr. or.

Nr. 11664—1906

[237] 1—1

Târgul de țară din Timișoara

Târgul de țară din Timișoara se va ține anul acesta din **27 Septembrie** până inclusive **1 Octombrie st. n.**

Târgul de vite se începe din **27 Septembrie**, Joi dimineața dela 5 ore.

Temesvár, în 30 August 1906.

Căpitanatul orașenesc:

Band Rezső
primcăpitan.

[230] 3—3

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Arieșana“ din Turda, comitatul Turda-Arieș, scrie concurs pentru ocuparea postului de cassar cu salar anual de 1200 cor.

Cassarul se angajază provizor pe un an începând dela 1 Novembrie a. c. după care timp direcțiunea va decide asupra definitivării lui, are a depune o cauție egală cu suma salarului.

Dupăce va fi denumit de funcționar definitiv i-se asigură dreptul de penziune în senzul statutelor societății și are dreptul la tantiemele statutare.

Reflecții la acest post, sunt rugați a și înainta la direcțiunea institutului până în 10 Octombrie a. c. suplicele instruite cu documente, din cari să se vadă calificația teoretică și practică ce au.

Direcțiunea.

Un tinăr român

cu câteva clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca **practicant** în

Librăria arhidiecezană din Sibiiu (Nagyszeben)

Petițiile să fie scrise cu mâna proprie.

Biblioteca societății „Steana“.

— Fiecare număr 15 fileri. —

Nr. 1. Din Țara Basarabilor, de G. Coșbuc, un resumat al istoriei noastre naționale dela colonizarea Dacilor până la războiul pentru neațărnare din 1877—78.

Nr. 2. Folioasele învățăturii, de P. Dulfu, o descriere a stării de azi a sătenilor nostri în asemănare cu a celor de prin țările apusene și mijloacele de îndreptare.

Nr. 3. Minunea vieții și cheia lumii de Th. D. Speranția, o povestire morală și instructivă.

Nr. 4. Grădina de legume, de Ioan Hășeganu, un tratat de grădinărie.

Nr. 5. Medicul poporului, partea I, de Dr. I. Felix, povești practice de igienă.

Nr. 6. Avem cu ce să ne mândrim, de T. Dușescu Duțu, spicuri din istoria și literatura națională, cu indemnuri pentru săteni la învățătură.

Nr. 7. Medicul poporului, partea II, de Dr. I. Felix, povești pentru păstrarea sănătății.

Nr. 8. Biserica ortodoxă română, de I. Michălescu și Victor Puiu, explicațiuni asupra slujbei bisericești și a picturilor murale din biserică.

Nr. 9. Ștefan-cel-Mare, de Alex. Lăpădatu, povestire populară asupra faptelor și războaielor purtate de marele Domn al Moldovei.

Nr. 10. Ce se poate învăța dela un drum lung, de Dr. I. Simionescu, povestiri însoțite cu exemple din viața practică a sătenilor din țări străine, spre a folosi ca pilde de urmat și sătenilor nostri.

Nr. 11. Comoara Dorobanțului.

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

Zacharia Boiu

Frunze de laur

**Poesii eroice din
anii 1877—1878**

Publicate de . . .
Ioan Baptist Boiu.

Prețul 50 fileri plus porto postal.

Librăria arhidiecezană.

Avis domnilor învățători!

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, trase pe pânză **6.60 cor.**, provăzute cu bețișoare sus și jos **8.60 cor.** Seria completă, trasă pe pânză cu bețișoare **43 cor.**, plus porto 92 fileri.

Dela Librăria arhidiecezană din Sibiiu se pot procura următoarele cărți mai nou apărute:

Aslan Edg.: Fiica lui Radu cel frumos, 250 c. Agârbiceanu Ioan: Dela țară, 150 cor.

Bărsan Z.: Ramuri, 150 cor.

Brătescu-Voinești I.: Nuvele și schițe, 150 c.

Beldiceanu N. N.: Chipuri dela mahala, 150 c.

Boureaun E.: Povestiri din copilărie, 150 c.

Carmen Sylva: Valuri alinate, traducere de G. Coșbuc, 150 cor.

— Pe Dunăre, 1 cor.

— În lună, 1 cor.

Coșbuc G.: Költemények, fordította Revai 150 cor.

Cunțan Maria: Poezii, 125 cor.

Chendi Ilarie: Foiletoane, 250 cor.

— Preludii, ediția II, 250 cor.

— Fragmente, 250 cor.

Delatissana Cornelia Ioana: 100 basme și istorioare pentru copii, 250 cor.

Gădei: Rușii și țărănimea românească, partea I—III à 30 fileri.

Emilgar Gârleanu Em.: Bătrânii, schițe din viața boerilor moldoveni, 150 cor.

Farago Elena (Fatma): Versuri, 150 cor.

Flammarion C.: Tainele cerului, traducere de H. G. Lecca, 150 cor.

Gorun Ion: Taina a șasa, 150 cor.

Genlis dna de: Povestiri morale pentru tinerime, 150 cor.

Grigorowitza Em.: Chipuri și graiuri din Bucovina, 250 cor.

Hodoș Constanța: Frumos! nuvele, 150 cor.

Ionescu Gh. C.: Note de drum, 75 fil.

Iorga N.: Istoria Românilor în chipuri și icoane, trei volume à 250 cor.

— Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene 4 cor.

— Inscriptii din bisericile României 5 cor.

— Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul, 150 cor.

— Neamul românesc în Bucovina, 250 cor.

— Ștefan-cel Mare și Mihail Viteazul, ca întemeietori ai bisericii Românilor din Ardeal, 50 fil.

— Drumuri și orașe din România, 250 cor.

— Pe drumuri depărtate, note de călătorie, 150 cor.

— Cuvinte adevărate, 250 cor.

— Lupta pentru limba românească, 1 cor.

— Sate și mănăstiri din România, 250 cor.

— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească, 2 volume à 250 cor.

Iosif St. O.: Credințe (poezii), 150 cor.

— Din zile mari, 2 cor.

Ion Manolache-Holda: Fețe, nuvele, 150 cor.

Jules Brun și N. Papahagi: Moșneagul dela Munte, roman, 150 cor.

Livescu Floarea Marin: Nu se cuvine, regule practice de bunăcuviință între oameni, 150 cor.

Lecca Haralamb G.: Poezii, 150 cor.

Moruzi D. C. Rușii și Români cu o prefață, de N. Iorga 150 cor.

Nădejde Sofia: Robia banului, roman, 2 cor.

Pop Vasile: Domnița Viorica, roman din viața de azi, 2 cor.

— Răs și plâns, schițe umoristice și nuvele, 150 cor.

Popovici Aurel C.: Vorbe înțelepte, 150 cor.

Petra Petrescu N.: Ilie Marin, istorioară pentru tinerime, 150 cor.

Paul Augustin: Intre Someș și Prut, schițe, impresii, amintiri, 150 cor.

Rutenisarea Bucovinei și cauzele desnaționalizării poporului român, după date autentice, de Un Bucovinean, 350 cor.

Sadoveanu M.: Povestiri, ed. II, 150 cor.

— Șoimii, roman, 150 cor.

— Dureri înăbușite, operă premiată de Academia română, 2 cor.

— Crâșma lui Moș-Precu, 2 cor.

— Povestiri din război, 2 cor.

— Floare-olită, roman, 2 cor.

— Amintirile Căprarului Gheorghită, 2 cor.

Sandu Aldea C.: Drum și popas, note de drum și schițe, 125 cor.

— În urma plugului, 150 cor.

Scrob Carol: Rouă și brumă (poezii), 150 c.

Slavici Ion: Din bătrâni, narațiune istorică, 2 volume à 250 cor.

— Mara, roman 250 cor.

Teodoru A. Gh.: Din viața marinarului, nuvele, 150 cor.

Vodă George: Moartea regelui Decebal, tragedie în cinci acte 3 cor.